

Een technisch onderonsje tijdens de deelnemersvergadering in Wervershoof. Op pag. 3 een kort verslag.

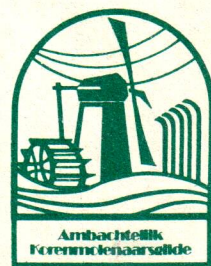
Uit uw schulp!

Noem dit maar gerust het zomernummer. Als we weer een VAN HAVER TOT GORT verder zijn is de R alweer in de maand, is het Nederlandse volk zijn brandblaren al praktisch vergeten en zijn wij - molenaars - in het tijdvak beland dat het publiek opnieuw begint te denken aan het eten van volkorenbrood. Dan nadert ook met rasse schreden Korenmolendag en is zelfs al onze nieuwe molenvakcursus van de helling gegleden. Waar blijft de tijd...

Wij willen van deze gelegenheid gebruik maken ieder van onze lezers een goede vakantieperiode toe te wensen. En om hem ook iets anders op het

hart te binden. Wij maken, het is al vaker gezegd, een blad voor vakmolenaars. Een onbestaanbare bezigheid in feite, omdat het wezenlijke van het vak niet overgedragen kan worden door ons áán de vakmolenaars; het moet andersom.

Om dit blad werkelijk razend belangrijk en interessant te maken voor de vakmatig-geïnteresseerde mulder moeten de molenaars zelf uit hun schulp komen en onderwerpen in dit blad te berde brengen. Als u daar nou eens in deze vakantie een paar uurtjes voor uit zou trekken, wat zouden we dán niet een machtig goed nummer maken, straks, als de R weer in de maand is!

Met een molen in Hoog-Catharijne

Het winkelcentrum Hoog-Catharijne heeft in zoverre met Utrecht te maken, dat het vlakbij de binnenstad ligt en dat je er vanzelf terecht komt als je uit de trein stapt. Verder is het een wereldje apart, waarin je gemakkelijk verdwaalt zodat je langs zoveel mogelijk winkels komt. Voor wie de weg weet, bevat de machine ook talrijke kantoortorens, parkeergrotten en zelfs woningen: Alles is aanwezig om er althans overdag een zo druk mogelijk centrum van te maken.

Van die drukte hebben de Veluwanen kunnen profiteren. In groepjes verspreid over de vele gangen en pleintjes, stonden ze met een standje van 3 t/m 8 juni in 'H-C' met kunstenaars, hobbyisten, ambachtslieden en informatie; er werd volksdans en muziek gemaakt, er waren klederdrachten te zien, enzovoort. Ons Gilde telt ook enkele Veluwanen en dus stonden wij er ook. Wij hadden een flinke stand met molensrekwisieten en meelverkoop.

De blikvangers waren een prachtig, opengewerkt model van een achtkante korenmolen met "alles" erin, en een blauwe loper waar oud-molenaar Wagenaar uit Waarde een nieuw scherpstel op aan het leggen was.

Verder werd de stand bij toerbeurt be- mand door onze molenaars. Onderge- tekende fungeerde zo'n beetje als gids, want elke avond moest de hele zaak worden opgeslagen in de onderwereld van "H-C" en elke morgen weer opge- bouwd. Dat gaf een heel gerij met karretjes over behoorlijke afstanden en je moest natuurlijk nogal eens op je beurt wachten.

We stonden elke dag op een andere plek. Echt stil was het nergens, maar je kon aan de verkoop wel merken waar je gestaan had: de ene dag soms vier keer zoveel als de andere.

Onze verkoop bestond uit volkoren-tar- wemeel, ongebleekte bloem en panne- koekenmeel. De verhouding waarin verkocht werd verschilde merkwaardig- gerwijs ook per dag en per plek. In totaal ging het ongeveer gelijk op, met ietsje voorsprong voor het volkoren.

Wat opviel: Veel Turkse en Marokkaanse mannen inspecteerden als kenners de bloem (volkorenmeel was hen

Vakcursus gaat 23 sept. van start

De veelbesproken "Cursus voor de Korenmolenaar", die door het Gilde van Vrijwillige Molenaars en het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde is opgezet, start op 23 september a.s.

De cursus behandelt vele facetten van het korenmolenaarsambacht. Er is niet alleen geprobeerd volledigheid na te streven, maar ook duidelijk te maken dat er veel méér bij komt kijken dan twaalf avonden theorie volgen en zeven dagen praktijk, wil men als molenaar zijn brood kunnen verdienen. Dit komt tot uiting in het scala van onderwerpen, die er worden behandeld door de vijf docenten.

Voor het theoretische gedeelte wordt gebruik gemaakt van "Zingende stenen" van D.J. Abelskamp. Tevens wordt gebruik gemaakt van het nieuwe, speciaal voor de cursus geschreven, "Rond Zingende Stenen". Deze map, die qua uitvoering op "Zingende Stenen" lijkt, is door de vijf docenten samengesteld.

De opbouw van de cursus is als volgt:

docent	onderwerp	duur
D. Abelskamp	"Zingende Stenen"	3 avonden
J. Houdijk	Publiciteit & Promotie	1 avond
R. Batenburg	Exploitatie van een molenaarsbedrijf	2 avonden
D. Abelskamp	Aanvullende Molentechniek	3 avonden
Dr. B. Belderok	Kwaliteit & Kwaliteitsbeoordeling van tarwe	2 avonden
R. Bottemanne	Bakkerijtheorie	1 avond

Hierna kan bij een 14-tal molenaars, die bij het Ambachtelijk Korenmole-

vreemd). Het molenmodel kreeg een vluchtige blik, maar de steen en het billen werden kritisch bekeken: verschillende van hen waren molenaar geweest of hadden als jongen veel op een (water)molen rondgelopen.

Voor volgend jaar zijn we weer gevraagd. Het is beslist voor herhaling vatbaar, vooral omdat op deze manier het bestaan van het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde en van het molenmeel weer eens bij veel mensen onder de aandacht is gekomen.

Bert van Rijswijk

naarsgilde zijn aangesloten, één of meer gedeeltes praktijk worden gevolgd. Dit geschiedt op afspraak met de molenaar. De molenaar kan hoogstens drie cursussen tegelijk ontvangen. Men moet tenminste zeven dagen praktijk bij meerdere molenaars hebben gevolgd en al de tien onderwerpen, die op de aftekenlijst staan, hebben meegemaakt. Het praktijkgedeelte kan al tijdens het theoretische gedeelte begonnen worden en moet minstens een half jaar na de start van de cursus zijn afgerond.

De 12 cursusavonden worden 's maandagsavonds gehouden van 19.30 - 22.00 uur te Wageningen op de Vak- school Wageningen, waar vroeger de Molenaarsschool van het Station voor Maalderij en Bakkerij was gevestigd. De 1e avond valt op 23 september; de twaalfde en laatste op 9 december. De kosten van de cursus zijn f 150,— per cursist exclusief de boeken. De boeken kosten per stuk f 45,— exclusief portokosten.

Deelnemen aan de cursus kunnen zij, die in het bezit zijn van het getuig- schrift voor Vrijwillig Molenaar uitge- reikt door de Hollandsche Molen, of zij die als deelnemer bij het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde ingeschreven staan.

Het aanmeldingsformulier moet bin- nen zijn vóór 15 juli!

Degenen die geplaatst zijn krijgen vóór augustus bericht. Heeft men geen bericht ontvangen, dan was geen plaat- sing mogelijk.

De beide boeken kunnen door iedereen besteld worden door overmaking van f 52,50 (inclusief porto voor de beide boeken) óf f 99,— (inclusief porto) (duidelijk vermelden welk boek) op rekening 13.53.85.210 t.n.v. G.W.M. Barendse, inz. Cursus Commissie, Bea- trixstraat 79, 2685 BH Poeldijk. Giro van de bank 148232 t.n.v. Rabobank Midden-Westland.

WERVERSHOOF AANSTEKELIJK GENOEG?

Het wordt misschien eentonig, maar het gaat goed met het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde. We groeien. We groeien in aantal maar, wat wellicht belangrijker is, ook in de diepte. Het idealisme van weleer - zonder welk we het natuurlijk nu ook niet kunnen stellen - steunt meer en meer op reële ondernemerszin. Alleen al het feit dat de inkomsten van het gilde toenemen doordat de omzetafhankelijke bijdragen stijgen als gevolg (uiteraard) van het stijgen van de omzetten, geeft een goede ondergrond voor het alom levende optimisme. Voeg daar nog een wapenfeit bij als het tot stand komen van de nieuwe vakcursus die straks in de herfst van start gaat, dan geeft dat allemaal wel weer dat bovenstaande stelling niet op drijfzand is gebouwd.

Zo was, ondanks alle gemoedelijkheid en de hartelijke onderlinge verstandhouding, de bijeenkomst in Wervershoof op 22 mei gestoeld op een reeks van zakelijke onderdelen. Spijkers met koppen zogezegd, over de bestuurlijke kanten van de zaak, over de gezamen-

lijke graaninkoop en de keuring van het graan en het meel, de invulling van de komende korenmolendag, een collectieve aansprakelijkheidsverzekering en een middag gewijd aan technische wetenswaardigheden over het reinigen en bevochten van tarwe, waarvoor deskundigen naar Wervershoof gekomen waren.

Omdat elke molenaar abonnee is op het vakblad 'De Molenaar' waarin een uitgebreid verslag gestaan heeft over onze bijeenkomst 'ten huize' van Adrie Peereboom en Jan Tollenaar, zullen we de gebeurtenissen van de dag niet nog eens op de voet gaan volgen. Wel willen we van dit verslagje gebruik maken om die molenaars, die om welke reden dan ook afwezig waren, op te roepen toch vooral een volgende keer erbij te zijn.

Wees eerlijk: vijftien jaar geleden zou niemand nog een stuiver hebben gegeven voor het voortbestaan van het molenaarsambacht. Dankzij het gezamenlijke initiatief van de 'laatsten der Mohikanen' is er een opleving gekomen, die

nu duidelijk sporen vertoont van hardnekkige aanwezigheid. Maar dan wordt het nu ook verschrikkelijk belangrijk dat ALLE vakmolenaars in de komende drie, vier jaren alles op alles zetten om met hun specifieke bedrijf vaste voet te krijgen op de markt. Zoals voorzitter Hans Dobbe het zei in Wervershoof: 'De kracht van onze producten en presentatie ligt niet alleen in de exclusiviteit van de molen, maar ook in het kunnen leveren van een 'product op maat', dus aangepast aan de wensen van de bakker'. Juist in de nu komende jaren moeten molenaars met grote solidariteit samenwerken om dat denkbeeld post te doen vatten in de Nederlandse bakkerij: dat de korenmolen een begerenswaardig product te bieden heeft. Daartoe is het ook noodzakelijk dat men samenkomt en samen is, want wie zich verre van het vuur houdt kan ook niet aangestoken worden. Wervershoof had aanstekelijk moeten zijn voor ALLE molenaars. Omdat dat niet is gebeurd, moet het de volgende keer gebeuren. Pas dan heb je honderd procent profijt van een ALGEMENE deelnemersvergadering.

Heel Schiedam loopt met molentjes

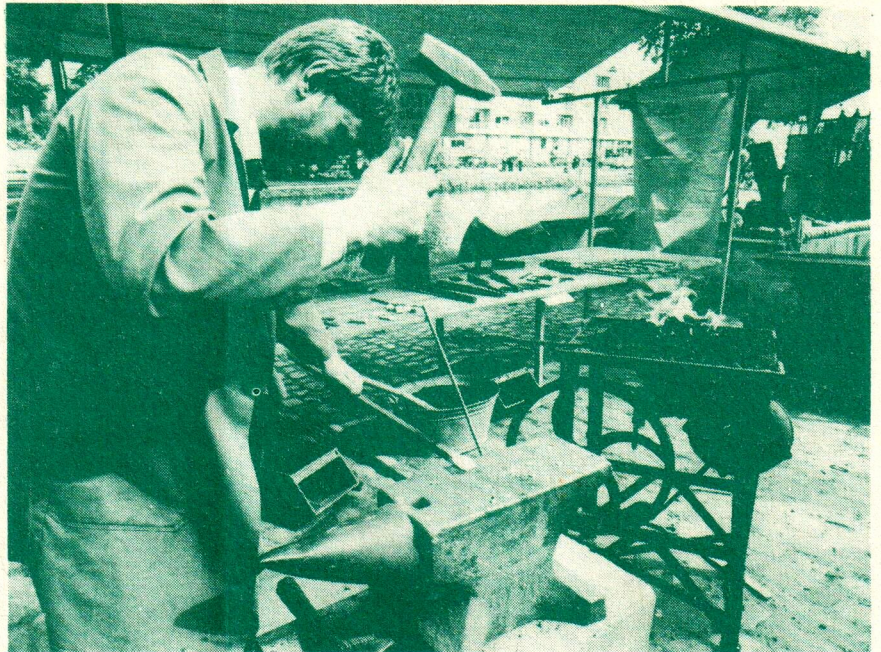
Zaterdag 25 mei toog het bestuur van het AKG met aanhang naar het groot Schiedamse Molenfeest, een van de hoogtepunten van de "Schiedamse Molenmaand Mei 1985". De verwachtingen waren hooggespannen! Daar hadden de kwistig verspreide stickers en affiches voor gezorgd. Ook de talloze tegengekomen persberichten. In deze groots aangepakte activiteiten stonden de vier molens centraal en dan met name molen "De Vrijheid", die op 30 mei 200 jaar bestond.

Deze van oorsprong brandersmolen maalde mout voor de jeneverindustrie. Schiedam is tenslotte beroemd om zijn jenever, zijn distilleerderijen. Op 18 mei werd, om dit kracht bij te zetten het Nationaal Gedistilleerd Museum geopend. Een Schiedammer schaamt zich tegenwoordig niet meer voor zijn gedistilleerd zoals vroeger, maar ruikt nu openlijk naar de drank!

Tussen de hoge flatgebouwen door zagen wij de enden voorbij zwiepen, toen wij de stad binnenreden. Brede spandoeken over de straten met Molenmaand en Molenfeesten. Niemand kon hier onderuit. Bossen strooifolders met het programma van 25 mei aan de ene kant kwamen wij herhaaldelijk op stoepen en straten tegen. Aan de andere kant van de folder een meisje met een speelmolentje in de mand met de tekst "op 25 mei loopt heel Schiedam met molentjes".

Om half 10 in de morgen werd het molenfeest op die feestdag geopend door het lossen van tarwe uit een vrachtschip door 15 zakkendragers van het zakkendragersgilde. De met paarden bespannen molenwagen ging vervolgens met het graan naar "De Vrijheid". De hele dag door was aan het Noordvest een grote braderie met demonstraties van molenambachten; w.o. de zeilmaker, de molenmaker, de roedemakersmid, de touwslager en een zevenmaker.

Voor de liefhebbers was er een molenruilbeurs; ook was er door de Echte Bakkers, voor wie "De Vrijheid" maalt, een molenbroodpresentatie opgezet. In het Stedelijk Museum nog de fraaie tentoonstelling over twee eeuwen molens "De Vrijheid - Van brandersmolen tot Bakkersmolen". Kortom, op 25 mei was Schiedam een eldorado voor de

molenliefhebber. Mooi weer, zonnig en een beetje wind. Drommen bezoekers tegen de vele trappen op en ook weer terug!! Beneden in "De Vrijheid" werd door enige Echte Bakkers brood gebakken. Het nieuwe produkt "Molenwieken" vond gretig aftrek bij het publiek. Volkoren vlecht kleinbrood met hazelnootschaaf en bovenop zgn. oud-Hollandse kaas.

Buiten werd een stand van de Stichting De Schiedamse Molens bemand door onze administratrice mevr. Leenburg met haar man. Overal vonden we muziek, terrasjes, optredens; ook op een drijvend podium in de Noordvest bij molen "De Noord". Volksdansgroepen en boerenkapellen waren er; op andere plaatsen in de stad stonden kermisattracties, er was een tweekamp voor de schooljeugd en nóg een braderie. Kortom, Schiedam stond op zijn (molen)kop. In de late middag was het goed toeven op een gezellig terras bij "De Noord" met een groot deel van de diverse molenbemanningen, die al vanaf half 6 die dag in de weer waren.

Lof voor organisatie

Wij zijn niet meer de hele avond in deze goede stad gebleven, hoewel het de moeite waard zou zijn geweest. Vier molens in flood-light, draaiend en nog verlicht met "Bengalse vuurpotten" vanaf het water.

De organisatie (en dan vooral onze

Oude ambachten waren er ook te zien tijdens de molenbraderie in Schiedam. Hier is de smid aan het werk.

oud-secretaris Jos Gunneweg) verdient alle lof voor de aanpak van dit grote gebeuren en deze hele molenmaand. Het is een molenspektakel geworden, maar nu is Schiedam dan ook wel een bijzondere molenstad.

Buiten het geslaagde toeristische doel en de promotie van de in vol bedrijf zijnde korenmolens is zo een aandacht, die men Schiedam heeft gegeven, van belang als men het aangezicht van deze stad wil veilig stellen in de toekomst.

Met name grote hoge bedrijfspanden zouden volgens een bestemmingsplan niet thuis horen zo nabij de molens. Ook het invullen van de talloze kale zandplekken dichtbij de molens zou met zorg moeten gebeuren als men over stadsvernieuwing praat. Alhoewel de financiële mogelijkheden hiervoor niet ruimer worden, verdient het wel hoge prioriteit dat juist Schiedam zijn molenomgeving zo gaaf mogelijk houdt en waar mogelijk verbetert. En een stad, die zoveel voor zijn molens doet - en er ook zoveel aan te danken heeft - zal dit ongetwijfeld inzien!

Naast el-kaar

Oplettende lezers (en lezeressen) zullen deze rubriek een aantal keren hebben gemist; ook de pen van Pandsel was eenvoudigweg opgedroogd!

Mclenaar Hendrik Bökkers, die ons trotse ambacht vertegenwoordigt in het Veenmuseum 'T Aole Compas' bij Emmen heeft zich dat aangetrokken en een behartenswaardige oplossing voor een oud probleem toegestuurd.

Op de hierbij geplaatste foto is na enig puzzelen een steenkuip te zien, met op de kaarbomen - inderdaad! - twee steenkaren. Het linker kaar is het graankaar en met enige moeite is wellicht net nog de koker te onderscheiden van het erboven geplaatste bovenkaar. Het rechter kaar is de noviteit waar het om gaat.

In de korenmolen 'De Berk' wordt ook bloem gemaakt en de constructie van de klopbuil is zodanig, dat naast de bloem ook haarscherp de witte gries (donst) wordt afgezeefd. Om die gries te kunnen malen en vermengen werd

Knap & slim

dat tweede steenkaar gemaakt. Bijstorten van witte gries in het graankaar geeft problemen met het goed doseren, met ontmenging, met het transport onder de steen en het gelijkmatig malen;

Nieuw gevlucht

De laatste dag van mei was een belangrijke dag voor de molen 'De Vlijt' in Wageningen. Op die dag is het hele gevlucht van de molen afgenomen en is ook de molenas verwijderd. Deze as - een gietijzeren insteekas met een houten aslichaam - gaat naar de nieuw te herbouwen standerdmolen 'Het vliegende hert' in Den Briel. Die stond overigens oorspronkelijk ook op dezelfde stiepen in Wageningen.

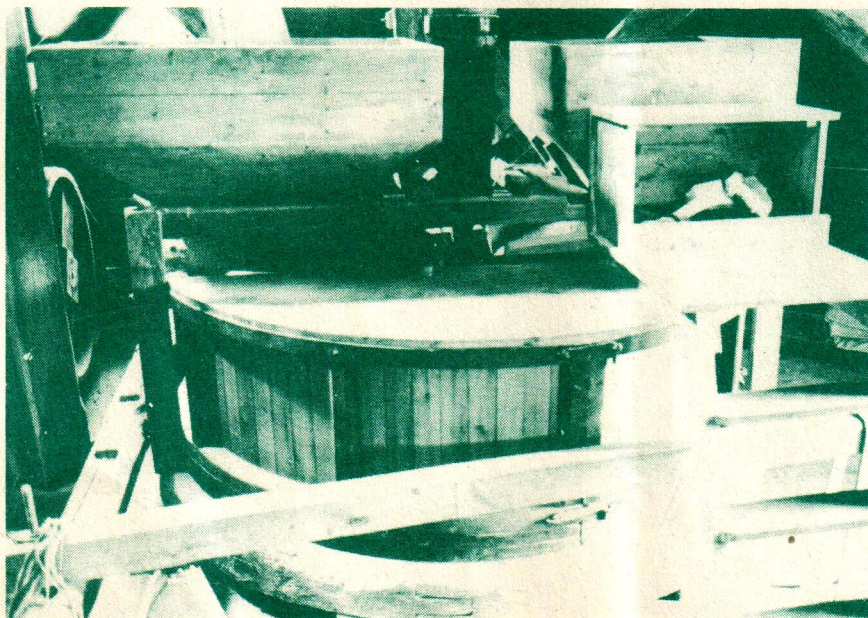
'De Vlijt' krijgt een nieuwe holle as, nodig voor een gevlucht van fokwieken met remkleppen, waarmee de molen nu wordt uitgerust. Die kleppen zullen ook met de hand kunnen worden bediend.

is, kortom, sterk af te raden. Maar het apart gelijkmatig doseren van een klein beetje gries vangt deze problemen nagenoeg op. De schuif en het schuddebakje zijn zó afgesteld, dat er ongeveer tien procent gries wordt gedoseerd en deze steen (diameter 170 cm) maalt er niets minder om!

Het was een heel geknutsel om alles tussen de kaarbomen kwijt te kunnen, maar molenaar Hendrik Bökkers slaagde daar prima in.

Dat er op dit gebied heel veel variaties mogelijk zijn is ook uit overlevering wel bekend. Misschien zijn er molenaars die wel eens iets gezien of gedaan hebben met bijvoorbeeld een gedeeld steenkaar, een dubbele schuif of iets dergelijks om meerdere producten al malende te doseren en te vermengen. Een klein berichtje naar de redactie wordt op prijs gesteld.

A. Pandsel

5 oktober: Korenmolendag

Korenmolendag 1985 - u moet er alvast maar rekening mee houden en u er goed op voorbereiden - valt op zaterdag 5 oktober, de slotdag van de Week van het Brood. Er wordt gepoogd een televisieomroep te interesseren voor ons onderwerp. Ook aan de aanmaak van iets in de trant van het 'molendagblad' van weleer wordt gedacht.

Ontspruiten

Natuurlijk stond 'De Hoop' in Wervershoof in de vreugdestand toen daar op 22 mei de jaarvergadering van het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde werd gehouden. Maar dat die vreugdestand voor 100 procent bepaald werd door de komst van al die molenaars uit het land, dat is een tweede.

In werkelijkheid was er iets anders aan de hand: Jan Tollenaar was even tevoren vader geworden van zijn eerste zoon Arie! Zo blijft het vak nog eens voortleven. En al helemáál als je weet dat ook Marcel Koop een zoon heeft gekregen, Guido. In dat geval lijkt de toekomst van 'De Roode Leeuw' in Gouda verzekerd.

Wat evenwel het allerprachtigst is, is dat na de duidelijke vergrijzing van het molenaarsvak ons gilde nu zo van levenssappen overvloedt dat er zelfs nieuwe loten aan ontspruiten. De eerste tachtig jaar zitten we goed!

Duits molenboek

Een vermaard Duits molenboek uit de dertiger jaren - 'Windmühlenpraxis' van Hermann Op de Hipt - is zojuist opnieuw uitgegeven. Het gaat om een onveranderde herdruk van de uitgave van 1937 met 236 afbeeldingen.

De schrijver, een windmolenbouwer van vader op zoon uit het Rijnland, beschrijft volgens de uitgever de molens op zo'n manier dat een toenemend gevoel van bewondering voor het kennen en kunnen van onze voorouders ontstaat, die zonder veel theoretische kennis toch in staat waren met hun praktische ervaring een perfecte maal-inrichting te bouwen, die zelfs onder extreme omstandigheden van bijna windstille tot zware storm haar arbeid kon verrichten'.

Het boek kost in Duitsland 31 Mark 85. De uitgever is Verlag Moritz Schäfer, Postfach 450, D-4930 Detmold. Het boek heeft het nummer ISBN 3-87696-109-2.

Certificatenregeling wil omzet stimuleren

Het bedrijfsleven heeft bij het Ministerie van Landbouw en Visserij subsidie aangevraagd voor een certificatenregeling voor kwaliteitsgranen (en koolzaad). Voor tarwe kan, indien de kwaliteit ervan voldoet aan bepaalde voorwaarden, eveneens een certificaat worden verkregen. Doel van deze regeling voor granen is het stimuleren van akkerbouwers en collecterende handel om meer aandacht te besteden aan de kwaliteit van de inlandse granen. Daarmee kan de afzet van dit inlandse graan naar de Nederlandse industrie en naar andere landen worden bevorderd.

De subsidie voor deze regeling is door het ministerie beschikbaar gesteld in het kader van de lastenverlichting voor het bedrijfsleven in de vorm van een bijdrage in de keuringskosten. Het ministerie is bereid om in de aanloopfase alle kosten voor zijn rekening te nemen, daarna wordt de subsidie teruggedraaid naar 50 procent. Als de regeling niet naar wens functioneert wordt zij bijgesteld of beëindigd. De stichting Nederlands Graan-Centrum is belast met de uitvoering van de regeling.

Ontwikkeling in de tarwesector

De granen hebben in Nederland met een areaal van 200.000 ha een groot aandeel in het bouwplan. Wintertarwe is verreweg het belangrijkste graangebouw. De graanproductie in Nederland is de laatste jaren sterk gestegen, evenals in de andere EG-landen. Door de sterk toegenomen productie met name van tarwe zijn grote overschotten ontstaan. Het zal bekend zijn dat mede door de hoge financiële lasten die deze overschotten met zich meebrengen besloten is om het gemeenschappelijk landbouwbeleid te herzien. De reeds genomen en de thans afgekondigde maatregelen hebben tot gevolg, dat de tarweprijs voor de Nederlandse akkerbouwer in twee jaar tijds al ca. 20 procent is gedaald.

Door deze ingrijpende prijsdalingen is de akkerbouwer gaan uitzien naar andere gewassen. Droge peulvruchten worden in dit kader vaak genoemd en ook brouwergerst staat meer in de be-

langstelling. Ondanks de prijsdalingen zullen de granen echter, i.v.m. de zo noodzakelijke vruchtwisseling, een plaats in het bouwplan behouden. In de huidige overvoerde tarwemarkt is het moeilijk de grote hoeveelheden tarwe op bevredigende wijze af te zetten. Verwacht wordt dat deze problemen de komende jaren nog zullen toenemen. Vanuit dit standpunt gezien moet een pleidooi worden gehouden voor de **baktarwe**. Met bakwaardige tarwe heeft men in een overvoerde markt meer afzetmogelijkheden dan met niet-bakwaardige tarwe.

Matige kwaliteit

De bakkwaliteit van de belangrijkste Nederlandse rassen (Arminda, Okapi) is matig. Dit is dan ook de reden dat van de 1,3 miljoen ton tarwe voor onsz broodbereiding slechts 250.000 ton uit eigen land komt en maar liefst 700.000 ton uit de overige EG-landen. Indien in Nederland rassen met duidelijk betere bakeigenschappen op de markt komen, zal de maalindustrie ongetwijfeld belangstelling hebben voor partijen van deze tarwe, mits deze in grote homogene, raszuivere partijen worden aangevoerd. De transportkosten van inlandse tarwe zijn immers lager dan die van Franse en Duitse. Met andere woorden, een betere kwaliteit vergroot de afzetkansen van de tarwe. De Nederlandse kweekbedrijven en instituten besteden al vele jaren grote aandacht aan de verbetering van de bakkwaliteit van tarwe. Bij het gewas zomertarwe is op dit gebied al veel resultaat geboekt. Rassen als Ralle, Bastion, Heros en Minaret hebben een goede bakkwaliteit. Het inkruisen van bakkwaliteit in wintertarwe met behoud van opbrengstvermogen vergt veel tijd. Met het ras **Granta**, dat in 1985 nieuw op de zestigste Beschrijvende Rassenlijst voor landbouwgewassen is opgenomen, is een stap op de goede weg gedaan. De bakkwaliteit van dit ras is beter dan die van de gangbare rassen, Arminda en Okapi; terwijl het opbrengstvermogen tenminste gelijk, zo niet hoger is dan dat van genoemde rassen. In de toekomst zullen ongetwijfeld meer rassen volgen die een goed opbrengstvermogen combineren met een betere bakkwaliteit.

Voor de afzet van kwalitatief betere rassen naar de maalderijen is het noodzakelijk dat deze door de collecterende handel separaat worden opgeslagen. Het uitgeven van certificaten voor partijen, die aan de eisen van de maalderijen voldoen, kan een stimulans hiertoe zijn. Zowel teler als handelaar kan een certificaat aanvragen: de teler voor zijn eigen partij en de handelaar voor een verzamelpartij van één ras.

keuring & inkoop

Voor een certificaat komen in aanmerking de tarwerassen, die een goede geschiktheid hebben voor de broodbereiding en die als zodanig in de Rassenlijst minimaal gewaardeerd worden met een 7.

Volgens de Beschrijvende Rassenlijst voor Landbouwgewassen komen voor de oogst van 1985 de volgende rassen voor de regeling in aanmerking:

wintertarwe

Granta

zomertarwe

Bastion

Heros

Minaret

Ralle

Sicco

Arkas

Met name in het noordoosten van ons land wordt in een beperkt areaal het Duitse, goedbakkende wintertarweras Kanzler geteeld. Ook dit ras komt in aanmerking voor de regeling.

Telers die voor de oogst van '85 één van bovengenoemde rassen hebben uitgezaaid en een certificaat voor deze partij wensen te ontvangen, kunnen een aanmeldingskaart aanvragen bij de Stichting Nederlands Graan-Centrum in Wageningen. Ook handelaren kunnen een certificaat aanvragen, nl. voor

verzamelpartijen van een bovengenoemd ras.

De kwaliteitsbeoordeling zal moeten plaatsvinden aan de hand van een betrouwbaar monster. Voor de monstername kan onderscheid worden gemaakt in twee categorieën:

a) opslag op eigen bedrijf.

Gestreefd zal worden de monstername te doen plaatsvinden door een onafhankelijke derde, bij voorkeur door een keurmeester van één van de regionale keuringsdiensten. In die gebieden waar zulks niet mogelijk is, dient het monster te worden genomen door een (beëdigd) monsternemer in aanwezigheid van de teler.

b) directe aflevering aan de collecterende handel.

De handelaar kan voor een verzamelpartij een certificaat aanvragen. Waar mogelijk zullen de monsters genomen worden door een onafhankelijke derde, bij voorkeur door een keurmeester van één van de regionale keuringsdiensten of door een beëdigd monsternemer.

Ter versterking van het kwaliteitsbewustzijn van de teler zal worden gestimuleerd om ook voor de verschillende boerenpartijen, waaruit de verzamelpartij is samengesteld, certificaten aan te vragen. De monsters zullen door (beëdigde) monsternemers in aanwezigheid van de teler worden genomen. Telers, die van thans ingezaaid graan de zaaizaadlabels hebben bewaard, wordt verzocht deze bij aflevering van het graan te overhandigen aan de handelaar.

Analyse

Het monster zal worden onderzocht door het Instituut voor Graan, Meel en Brood (IGMB) in Wageningen. Het gewaarmerkte kwaliteitscertificaat wordt afgegeven als uit het doorsneemonster is gebleken dat de partij ras-echt is, van gezonde handelskwaliteit, vrij van levend, voor het graan schadelijk gedierte, met gezonde reuk en met een aan dit graan eigen kleur, onder vermelding van:

- rasnaam (op basis van morfologische eigenschappen, in twijfelgevallen electroforese),
- duizendkorrelgewicht
- eiwitgehalte
- Hagberg-getal (geeft de mate van schot aan)
- Zeleny-waarde (waardering voor gehalte en kwaliteit van eiwit)
- vochtgehalte.

De certificaten zullen zo snel mogelijk aan betrokkenen worden toegezonden. Geen certificaten worden afgegeven voor granen indien de partij niet ras-echt is.

JAARVERSLAG 1984

De bestuursamenstelling is in het verslagjaar 1984 ongewijzigd gebleven. Onder de bezielende leiding van Hans Dobbe heeft het dagelijks bestuur ook dit jaar weer menig uur gestoken in het uitdragen en realiseren van de gilde-ideeën. Dat ons gilde steeds meer aantrekkingskracht uitoefent op nieuwe molenaars en molenaarsbedrijven moge wel blijken uit het aantal nieuwe aanmeldingen: in totaal zeven. Die zeven zijn: Wim Thönissen in Heumen, Hans Vink op de molen De Vrijheid in Schiedam, Herman Schippers op de molen te Ingen, Maarten Dolman in Wilnis, Piet Huygens in Akersloot, Theun van de Bok in Zierikzee en Maurice van den Eijnden in Dommelen. Slechts twee deelnemers zegden op: Van de Westerlaken in Uivenhout en Rietra in Valkenswaard, van wie de laatste donateur is geworden.

In 1984 werden veel ballotages afgevoerd. Zo werden Jan Tollenaar in Wervershoof, Piet Huygens in Akersloot, Maurice van den Eijnden in Dommelen, Theun van de Bok in Zierikzee, Tonny Mulder in Wissenkerke, Herman Schippers in Terheyden en Bram Keymel in Utrecht bevorderd tot gezelschap. Het gilde telt nu in totaal zestig deelnemers, inclusief de aangesloten rechtspersonen (57). Het aantal embleemgerechtigde molens steeg van 22 naar 25. Op deze molens zijn in totaal 36 molenaars werkzaam (tegen 31 in 1983).

Veel tijd in vakcursus

Als ik de verslagen van alle vergaderingen van 1984 doorkijk, valt me nu pas goed op hoeveel tijd er gestoken is in het voorbereiden van de vakcursus voor de korenmolenaar. Het bestuur heeft hieraan van meet af aan hoge prioriteit gegeven.

Na het wegvallen van de cursus 'Malen met stenen', jarenlang zo voortreffelijk verzorgd door de heer Hartgerink, ontstond een leemte die, gezien de grote belangstelling voor het onderwerp en het voortbestaan van het korenmolenaarsambacht, nodig dient te worden opgevuld. In het vorig jaarverslag heb ik al aangegeven dat zowel ons gilde

als dat van de Vrijwillige Molenaars onderlinge geschilpunten opzij hebben gezet om gezamenlijk een vakcursus te ontwikkelen. Deze samenwerking is zeer voorspoedig verlopen.

Komend najaar zal de cursus van start gaan. Van onze kant hebben met name Rob Batenburg, Hans Dobbe en ik veel tijd en energie gestopt in het ontwikkelen van de cursus. Rob Batenburg en Jan Houdijk hebben belangrijke delen van de lesstof verzorgd. Het is ons gelukt subsidie van rijkswege te krijgen ter dekking van de ontwikkelingskosten, totaal begroot op 8050 gulden. Wil de cursus echter volledig aan de verwachtingen voldoen dan is de inzet van de molenaars die de praktijklessen gaan verzorgen onontbeerlijk. We zijn er als bestuur dan ook trots op, dat zoveel molenaars bereid zijn gebleken mee te werken aan het overdragen van hun vakmanschap op een nieuwe generatie molenaars.

In 1984 werd voor de tweede maal een Korenmolendag gehouden. Door het gilde werd het nodige promotiemateriaal aangedragen: zo was er een persbericht en een speciale folder, beide opgezet door Jan Houdijk, en een vernieuwde receptenfolder. Geconstateerd moet worden dat lang niet alle molenaars deze dag gebruikten om nu eens flink aan de weg te timmeren en eens goed van zich te laten horen. Van degenen die dat wél deden komen zeer positieve geluiden. Het duurt altijd enige tijd voordat iets een goed gebruik wordt, zullen we maar denken... In ieder geval zullen we dit jaar zo actief mogelijk proberen in te spelen op de zeer effectief door de Stichting Voorlichting Brood gewekte belangstelling voor brood en broodproductie tijdens de Week van het Brood.

Graaninkoop geregeld

Na een lange periode van voorbereiding werd in 1984 het kontrakt afgesloten met de fa. Blok, waarin de gezamenlijke graaninkoop werd geregeld. Adrie Peereboom heeft hier zeer veel tijd en energie ingestoken. Gezien zijn grote deskundigheid op het gebied van inkoop en keuring hebben we als bestuur dan ook gemeend hem als advi-

Verlies- en Winstrekening 1984

	1983	1984		1983	1984
deelnemersbijdragen	15.005	15.741	Van Haver Tot Gort	8.356	11.699
donaties	4.422	5.580	secretariaat/bestuur	8.481	6.377
onk.vergoedingen	1.964	13.936	deelnemers	365	1.161
subsidies	3.000	4.000	promotion	5.160	1.531
diversen	783	1.755	werkgr. kwaliteitscontrole		
			graaninkoop	524	305
			T.N.O.		7.719
			diversen	1.884	7.198
			saldo winst	404	5.022
	25.174	41.012		25.174	41.012

TOELICHTING

Door een blijvende omzetstijging bij de aangesloten embleemgerechtigde deelnemers zijn de deelnemersbijdragen gestegen.

Een spectaculaire groei doet zich weer voor onder de donateurs (25%).

Kosten van drukwerk e.d. worden voor een deel verhaald op de aangesloten molenaars die daar gebruik van maken.

seur van het algemeen bestuur te moeten benoemen.

Tenslotte hebben we in '84 voor het eerst een gezamenlijk uitstapje gemaakt, naar de molens van de heren Ter Voorde en Omvlee en naar het veenmuseum in Barger Compascuum. Het was een dag om nimmer te vergeten. De gastvrijheid van de beide molenaarsfamilies was spreekwoordelijk, het was bovenal een dag waarop oude contacten vernieuwd en verstevigd werden en nieuwe banden aangeknoopt. Op zo'n dag heb je alle tijd om eens rustig met elkaar over allerlei zaken, die van gezamenlijk belang zijn, van gedachten te wisselen. Vandaar dat het bestuur vindt dat deze dag zijn vervolg moet hebben in 1985: misschien wordt het nog wel eens een traditie!

De sekretaris,
Peter Sturkenboom

Voor meelzakken en zakband naar

Van Randeraad's Zakkenhandel

Zuidzijde 118a
2411 RW BODEGRAVEN
Telefoon (01726) 16139
's Avonds na 18.00 uur:
telefoon (03488) 614

Minder tarwe-analyses dan verwacht

Collega Jan Pijnappel heeft nu ruim een half jaar geëxperimenteerd met zijn laboratorium. U weet daarvan: het gilde wil in eigen beheer graag duidelijkheid scheppen over de kwaliteit van te malen tarwe. Daartoe is het nodige instrumentarium aangeschaft waarmee valgetal, sedimentatie en vochtgehalte kunnen worden vastgesteld.

Jan stelt dat het aantal aangeboden monsters lager is uitgevallen dan geraamd: 35 in een half jaar tegen 100 proeven op jaarbasis begroot. Over de bepaling van het valgetal is hij tevreden, zijn uitkomsten komen goed overeen met de 'officiële' uitkomsten. De resultaten van de bepaling van de sedimentatiewaarde laten grotere verschillen zien. Dat wordt veroorzaakt door verschillen in de fijnheid van maling. Geprobeerd zal worden om een goede tweedehands laboratorium-molen op de kop te tikken.

Keuringen op til

Naar aanleiding van de deelnemersvergadering van 22 mei, toen besloten werd naast de graankeuring één keer per jaar ook de meelkeuring te handhaven, zijn de controleurs van het Station voor Maalderij en Bakkerij uit Wageningen op weg gegaan naar onze deelnemers om het meel of het graan of beide te keuren. Men weet dus wat er op til is.

Verzekering

Op de vergadering besproken en in het vorige blad breed uitgemeten: de aansprakelijkheidsverzekering voor deelnemers van het Amb. Korenmolenaarsgilde. Nadere informatie daarover is dat het hier om een collectieve verzekering gaat die het gilde afsluit voor zijn deelnemers. De premie, weten we nu, wordt ca. 70 gulden per jaar. Over deze zaak volgt nog nader bericht.

Kopij voor het volgende nummer
graag vóór 1 augustus 1985 binnen
op het redactie-adres: Beukendreef
6, 4631 SG Hoogerheide.

C.L. ROKVEN bliksembeveiliging-onderhoud inspectie

Voor aanleg, onderhoud en inspectie van de
bliksembeveiliging van Uw molens, vraag vrijblijvend
informatie aan

C. L. ROKVEN
v. Homberghlaan 14
5491 GN Sint-Oedenrode
tel. 04138-74651 tussen 13.00 - 17.00 uur